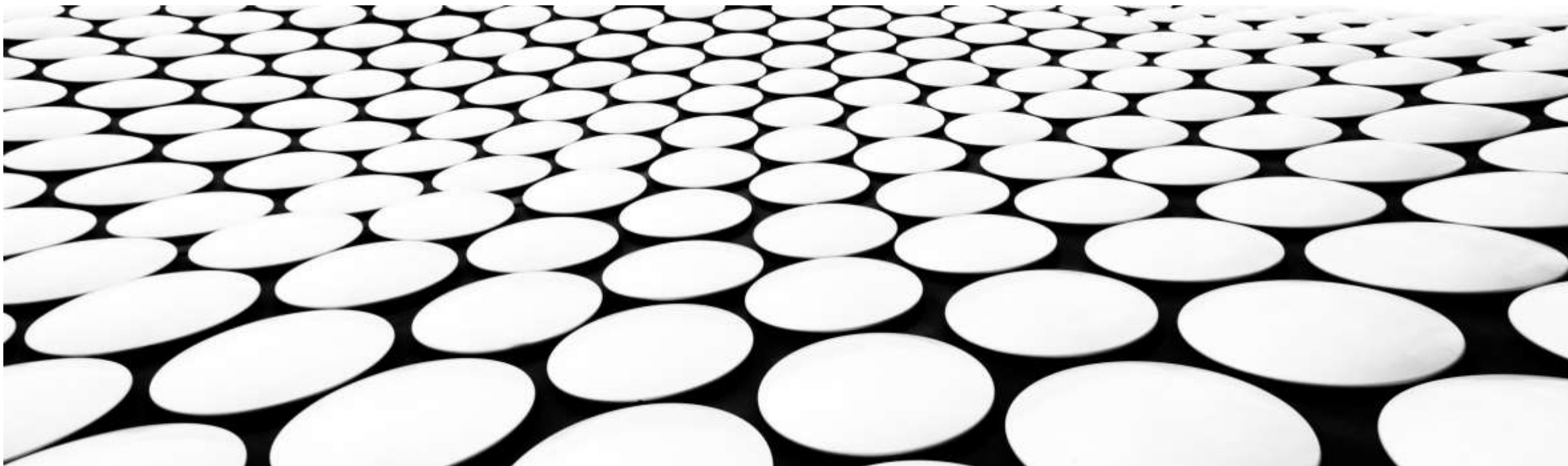

REVIZE RVP

ROMAN GIEBISCH

SYSTÉM KURIKULÁRNÍCH DOKUMENTŮ

- V souladu s principy vzdělávací politiky ve *Strategii 2030+*, se zásadami a obecnými cíli vzdělávání vymezenými v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále ŠZ), jsou kurikulární dokumenty vytvářeny na dvou úrovních – **státní a školní**.
- **Státní úroveň** v systému kurikulárních dokumentů představují **rámcové vzdělávací programy** (dále RVP), které vymezují závazné rámce vzdělávání pro předškolní, základní, střední vzdělávání.
- **Školní úroveň** představují Školní vzdělávací programy (dále ŠVP), podle nichž se uskutečňuje vzdělávání v jednotlivých školách.

PRO VŠECHNY RVP JE SPOLEČNÉ, ŽE:

- vycházejí ze společných hodnot podporujících žádoucí **změny ve vzdělávání**;
- podporují kompetenční model vzdělávání, který je zaměřen na **propojení znalostí, dovedností, postojů a životních hodnot potřebných pro aktivní a odpovědný osobní, občanský a profesní život**;
- formulují vzdělávací obsah stanovený **pro jednotlivé stupně vzdělávání** vzdělání;
- jsou **závazné pro tvorbu ŠVP**;
- **podporují kvalitní vzdělávání** a maximální rozvoj všech vzdělávaných pro jejich aktivní zapojení do společnosti;
- podporují **společné vzdělávání a celoživotní učení**;
- zdůrazňují **profesní odpovědnost učitelů a ředitelů škol** za kvalitu vzdělávání.

PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

- Gramotnosti patří k celoživotně se rozvíjející vybavenosti člověka vědomostmi, dovednostmi, schopnostmi, postoji a hodnotami. Uplatňují se zejména tam, kde je kladen důraz na jejich praktické využití v různých individuálních i sociálních kontextech, v rozmanitých životních situacích.
- Klíčové kompetence v předškolním vzdělávání směřují k osobnostnímu rozvoji dítěte. Společně s utvářením gramotností představují propedeutiku pro vzdělávací oblasti a obory, se kterými se dítě setká později.
- Pro etapu předškolního vzdělávání jsou za **klíčové považovány** kompetence k učení, komunikační, osobnostní a sociální, k občanství a udržitelnosti, k podnikavosti a pracovní, k řešení problémů, **kulturní, digitální**. Za **základní gramotnosti jsou považovány čtenářská** a matematická.

ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST

- Čtenářská gramotnost představuje soubor znalostí, dovedností a postojů při práci s texty v nejširším slova smyslu. **Schopnost porozumět textům** a **efektivně zpracovávat informace** je základním předpokladem procesu učení. **Vstřícný vztah ke čtení** chápeme jako základní předpoklad pro další rozvoj čtenářství a čtenářské gramotnosti.
- Vzdělávací obsah uspořádaný do vzdělávacích oblastí nabízí potenciál k rozvoji čtenářské gramotnosti. V některých případech je rozvoj čtenářské gramotnosti nedílnou součástí očekávaných výsledků učení. Jindy je gramotnost rozvíjena prostřednictvím vhodně zvolené vzdělávací strategie.

ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

- V RVP jsou vymezené dvě základní gramotnosti:
 - Logicko-matematická
 - Čtenářská a pisatelská
-
- Základní gramotnosti ve dvou zásadních oblastech představují schopnost praktického uplatnění širokého souboru znalostí, dovedností, postojů a hodnot v rozmanitých životních situacích. Každá základní gramotnost obsahuje charakteristiku. Ke každé základní gramotnosti jsou přiřazeny komponenty základní gramotnosti, které obsahují projevy žáků. Základní gramotnosti jsou na úrovni 3., 5. a 9. ročníku popsány očekávanými výsledky učení. Na úrovni 5. a 9. ročníku jsou propojené s očekávanými výsledky učení vzdělávacích oborů. Na úrovni 3. ročníku provazby neexistují a školy rozpracovávají tyto výsledky učení až v ŠVP.
 - **Základní gramotnosti neobsahují strategie učitelů jako klíčové kompetence, ale vytvářejí zřejmý prostor pro rozvoj v oblasti čtenářství, pisatelství** a logicko-matematického myšlení v konkrétních učebních úlohách.

ČTENÁŘSKÁ A PISATELSKÁ

- Základní gramotnost čtenářská a pisatelská je předpokladem k rozvoji všech klíčových kompetencí nejen napříč vzdělávacími obory ve škole, ale i v osobním životě mimo školu. Umožňuje žákům tvořit si, na své úrovni rozvoje, poznatky ze široké škály zdrojů a rozvíjet kritické myšlení i emoční prožívání. **Čtenářství a pisatelství je klíčovým faktorem úspěchu ve vzdělávání.** Je základem schopnosti porozumět textům, získat a sdílet prožitky, efektivně zpracovávat informace, prezentovat poznatky, ale také vyjadřovat a uspořádávat své myšlenky nebo reflektovat pocity. Tak je čtenářská a pisatelská gramotnost základním předpokladem procesu učení i rozvoje žákovy osobnosti.
- K základům gramotnosti patří také zvědomování a rozvíjení vlastních čtenářských a pisatelských postupů, dovedností a strategií. **Podmínkou úspěchu je vždy i rozvoj žákova vztahu k činnosti čtení a psaní** a jeho rostoucí vědomí o tom, že je čtenářem a pisatelem, a to jak ve škole, tak po celý život.

VZTAH KE ČTENÍ A ČTENÁŘSTVÍ, PSANÍ A PISATELSTVÍ

- **Gradační očekávaný výsledek učení:** Žák čte a píše pro radost i poučení. Postupně čte a píše další typy textů. Oceňuje čtení a psaní jako činnosti, které pomáhají poznávat, přemýšlet, komunikovat i ovlivňovat svět kolem.
- 3. ročník – čte a píše pro prožitek a poučení
- 5. ročník – čte a píše množství textů různého typu
- 9. ročník – oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající rozumět světu i sobě samému

BUDOVÁNÍ POROZUMĚNÍ V ČETBĚ A V PROCESU PSANÍ

- **Gradační očekávaný výsledek učení:** Žák čte s porozuměním prožitkové, odborné a mediální texty, vyhledává přímo i nepřímo vyjádřené informace. Rozumí tomu, co text říká doslovně, přeneseně a jaké závěry z toho mohou vyplývat. Rozlišuje fakta, domněnky, názory. Při čtení a psaní uplatňuje své znalosti a zkušenosti. Psaní využívá k učení, k sebevyjádření a sebeuvědomění.
- 3. ročník – buduje porozumění prožitkovým i odborným textům, při psaní sděluje informace podle své potřeby
- 5. ročník – čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění lidského poznání nebo sobě
- 9. ročník - při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem, v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování, podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjadřování

KRITICKÉ ČTENÍ A PSANÍ

- **Gradační očekávaný výsledek učení:** Žák rozpoznává záměry cizího textu nebo sám volí a naplňuje záměry textu svého. Při čtení poznává, do jaké role se autor staví, a odhaluje jeho stanovisko. Při psaní vyjadřuje jak své stanovisko, tak roli, do které se vůči čtenářům staví. Posuzuje, jak a čím mohou obsah i forma textu působit na čtenáře. Rozpoznává, jaký vliv mají sociální, dobové nebo osobní okolnosti autora i čtenáře na účinek a na porozumění textu. Ověřuje a vyhodnocuje relevanci, aktuálnost a věrohodnost svých informací i zdrojů.
- 3. stupeň – při čtení a psaní zvažuje možné adresáty
- 5. stupeň – při čtení a psaní popisuje působení autora na čtenáře
- 9. stupeň – při čtení a psaní posuzuje autorské záměry, účinky a prostředky textu i kontext autora nebo čtenáře

POROZUMĚNÍ VLASTNÍMU ČTENÍ, ČTENÁŘSTVÍ, PSANÍ A PISATELSTVÍ

- **Gradační očekávaný výsledek učení:** Žák vědomě sleduje, reflektuje a vyhodnocuje, jak účinně postupoval při čtení a psaní. Plánuje podle toho své další zlepšování. Stanovuje si čtenářské a pisatelské cíle i cesty k nim. Rozhoduje se podle svých potřeb, kdy a jak bude sdílet s druhými své zkušenosti, zážitky a poznatky z reflexe.
- 3. ročník – pro své zlepšování reflektuje čtení a psaní
- 5. ročník – s oporou o evidence rozpoznává své silné stránky pro stanovení čtenářských a pisatelských cílů
- 9. ročník – s oporou o evidence vyhodnocuje své pokroky i postupy ve čtení a psaní pro stanovení dalších cílů i cesty k nim.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

- V RVP jsou vymezená **tři průřezová témata**, která podporují nadoborový přístup ke vzdělávání a umožňují žákům porozumět světu v širších souvislostech a vzájemné provázanosti:
- **Péče o sebe a druhé**
- **Společnost pro všechny**
- **Udržitelné prostředí**
- Průřezová témata mají svou obsahovou strukturu, která umožňuje zvýšit srozumitelnost a uchopení průřezových témat. Jednotlivá průřezová témata obsahují charakteristiku, jsou vymezena očekávanými výsledky učení na úrovni 5. a 9. ročníku, které jsou provázány s vybranými výsledky učení vzdělávacích oborů, ve kterých žáci dosahují pro dané průřezové téma znalostní základ. Všechny výsledky učení průřezových témat jsou současně provázané s klíčovými kompetencemi.

PÉČE O SEBE A DRUHÉ

- Cílem průřezového tématu Péče o sebe a druhé je podpořit aplikaci získaných znalostí, dovedností a postojů v oblasti seberozvoje a aktivní péče o sebe a druhé ve **všech dimenzích wellbeingu – fyzické, kognitivní, emoční, sociální a duchovní**.
- Průřezové téma přispívá k vytváření vzdělávacího prostředí naplňujícího základní a vývojové potřeby žáka, podporujícího adaptaci na změnu a s ní související odolnost jedince. Podporuje žáka v reflexi a spoluvytváření vzdělávacího prostředí na úrovni třídy i celé školy, včetně kontextu **využívání digitálních technologií**. Napříč obsahem vzdělávacích oborů a jejich výukou ve škole podporuje využívání a další rozvíjení základních sociálně interakčních dovedností (dovednosti spolupráce, diskuse, naslouchání apod.). Posiluje také vazby různorodých vzdělávacích obsahů k rozvoji porozumění sobě samému, plánování a rozhodování. Dosahování očekávaných výsledků učení může být realizováno mimo jiné i projekty spojenými se školním i mimoškolním prostředím, aktivitami žáků zaměřenými na podporu pozitivního školního klimatu apod.

SPOLEČNOST PRO VŠECHNY

- Cílem průřezového tématu Společnost pro všechny je rozvíjet u žáka schopnost uvážlivě se orientovat v každodenním životě, rozhodovat se o věcech všedních i zásadních a kriticky reflektovat vlastní přístupy a postoje s vědomím odpovědnosti za důsledky vlastních rozhodnutí pro sebe i pro druhé.
- Je důležité, aby žák vnímal **roli a postavení médií ve svém životě i v životě svého okolí**, snažil se **kriticky vyhodnocovat zdroje informací**, které média nabízejí, a odhalovat manipulativní techniky těch, kteří média ovládají, a vnímal svět jako rozmanitý, vnitřně provázaný prostor, ve kterém je třeba podporovat rovné šance a důstojné vztahy.

UDRŽITELNÉ PROSTŘEDÍ

- Cílem průřezového tématu Udržitelné prostředí je vybavit žáka schopností vnímat, poznávat a jednat směrem k **udržitelnosti života na naší planetě**, a to v oblasti osobní, občanské i profesní. Téma zahrnuje utváření vztahu k životnímu prostředí (přírodnímu, sociálnímu, kulturnímu i vystavěnému) a jeho reflexi.
- Propojuje **environmentální výchovu s dalšími aspekty udržitelnosti** a rozvíjí porozumění vzájemné propojenosti mezi environmentální, sociální, ekonomickou a kulturní rovinou udržitelnosti v prostorových i časových souvislostech. Podporuje schopnost samostatně zkoumat problémy a výzvy udržitelnosti. Motivuje žáka a posiluje jeho předpoklady k aktivnímu jednání a řešení problémů udržitelnosti na individuální a kolektivní úrovni.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

- V RVP je vymezeno **celkem deset vzdělávacích oblastí**.
- Každá vzdělávací oblast obsahuje charakteristiku vzdělávací oblasti. Dále obsahuje vzdělávací obory dané oblasti, jejichž součástí jsou charakteristiky vzdělávacích oborů a **na úrovni 5. nebo 9. ročníku (případně obou ročníků) jsou vymezené očekávané výsledky učení**. Každý očekávaný výsledek učení je doplněn upřesňujícím popisem a zdůvodněním, které vysvětluje, proč byl očekávaný výsledek učení do společného obsahového základu zařazen. Dále jsou uvedené tzv. postupné kroky, které vymezují postup žáka k dosažení očekávaného výsledku učení a jeho vazbu na základní hodnoty vzdělávání a klíčové kompetence.

1. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

- Obsah vzdělávacího oboru je specifický tím, že ve vzdělávací oblasti zastupuje očekávané výsledky učení směřující k tomu, aby si **žáci osvojili dovednost kultivované komunikace v mluvené a psané formě** a učí se přizpůsobovat své vlastní vyjadřování dané komunikační situaci a svému komunikačnímu záměru. Učí se formulovat názory podpořené argumenty, vést kritický a konstruktivní dialog a naslouchat partnerovi v komunikaci.
- **Učí se rozumět různým druhům textů, vyhledávají a zpracovávají informace, učí se odhalovat autorský záměr, odlišovat fakta, názory, domněnky a manipulaci.** Osvojují si postupy napomáhající tvořivé recepci a interpretaci uměleckých sdělení za účelem posilování vlastních čtenářských prožitků a jejich sdílení.

1. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

- **Výuka na 1. stupni** je založená na aktivním zapojení žáka do přirozených komunikačních situací, ve kterých jsou rozvíjeny jeho komunikační dovednosti jako schopnost srozumitelně vyjádřit své myšlenky, aktivně naslouchat a reagovat na druhé. Od počátku výuky techniky čtení žák směřuje k porozumění čtenému s využitím smysluplných textů rozmanitých žánrů a prostřednictvím různých čtenářských strategií. **Zaměřuje se také na rozvoj slovní zásoby.** Osvojování dovednosti psaní jako prostředku komunikace směřuje od záznamu jednoduchých slov a vět k delším textům, jejichž hlavním znakem je srozumitelnost vyjádření.
- **Výuka na 2. stupni** je charakterizovaná především integračním pojetím vzdělávacího oboru. V praxi to znamená, že předmět není mechanicky rozdělený na jazykovou, slohovou a komunikační a literárněvýchovnou složku, jak tomu bylo doposud. **Výuka je založená na komunikačním principu,** který je výrazně zastoupený ve všech oblastech učiva a je naplňován v oborových výstupech.

ČJ A LITERATURA – 5. ROČNÍK

- V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru a dané komunikační situaci.
- Využívá znalosti o slovní zásobě a způsobech jejího rozšiřování v komunikaci a při práci s textem.
- Vytváří vlastní písemná sdělení s využitím osvojených mluvnických a pravopisných pravidel a znalosti vybraných slohových útvarů.
- Posoudí výpověď v konkrétní situaci a adekvátně reaguje.

ČJ A LITERATURA – 5. ROČNÍK

- Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty včetně textů elektronických.
- Rozpozná manipulaci v komunikaci a dokáže reagovat přiměřeně svému věku.
- Experimentuje s jazyky a buduje si vztah k učení se jazykům.
- Vyjadřuje svoje prožitky ze čtení nebo poslechu uměleckého textu.
- Tvořivě pracuje s uměleckým textem.

ČJ A LITERATURA – 9. ROČNÍK

- Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, s jasným komunikačním záměrem a jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.
- Vyslovuje v souladu s jazykovou normou česká a běžně užívaná cizí slova a užívá je vhodně vzhledem ke komunikační situaci.
- Rozvíjí své znalosti o tvarosloví a funkčně je využívá.
- Funkčně využívá znalosti o slovní zásobě a tvoření slov.
- Rozvíjí své znalosti o skladbě a funkčně je využívá.

ČJ A LITERATURA – 9. ROČNÍK

- Vytvoří po formální i obsahové stránce funkční písemný projev s využitím znalostí pravidel pravopisu.
- Zhodnotí aktuální úroveň svých jazykových a komunikačních znalostí a dovedností s ohledem na své další jazykové vzdělávání.
- Využívá elektronické prostředky a informační zdroje ke tvorbě textu.
- Vyhledá, kriticky posoudí a sdílí informace a další obsah, k tomu volí etické postupy, způsoby a prostředky odpovídající konkrétní situaci.
- Používá záměrně a promyšleně postupy a strategie umožňující vnímat, chápat a interpretovat text.

ČJ A LITERATURA – 9. ROČNÍK

- Rozpoznává manipulaci v komunikaci, zaujímá k ní kritický postoj a přiměřeně reaguje.
- Vyjadřuje svoje prožitky literárního, divadelního a audiovizuálního díla.
- Interpretuje literární díla a díla z oblasti dalších druhů umění.
- Tvoří umělecký text podle svých schopností, reflektuje tvorbu uměleckého textu a z reflexe vyvozuje poznatky.

MŠMT SCHVÁLILO NOVÉ RÁMCOVÉ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY PRO PŘEDŠKOLNÍ A ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ – 30. PROSINCE 2024

- Tyto klíčové dokumenty představují významný krok k modernizaci českého vzdělávacího systému, který reflektuje potřeby současné společnosti a naplňuje **cíle Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+**. Dokumenty byly veřejnosti představeny na tiskové konferenci 14. ledna 2025.
- **Proces revize probíhal od roku 2021** a zahrnoval širokou spolupráci více jak 600 odborníků, pedagogů a stakeholderů ve vzdělávání. Veřejná konzultace, která proběhla na jaře 2024, **přinesla přes 3 200 podnětů**, které byly zohledněny ve finální podobě dokumentů. Průběžně se konaly kulaté stoly, odborné diskuze a pracovní setkání, která zajistila transparentnost celého procesu a umožnila aktivní zapojení všech klíčových aktérů.

IMPLEMENTACE RVP BUDE PROBÍHAT PODLE NÁSLEDUJÍCÍHO HARMONOGRAMU:

■ Implementace RVP PV

- září 2025 - dobrovolné zapojení mateřských škol do vzdělávání dle nového RVP PV,
- září 2026 - povinné zavedení nového RVP PV ve všech mateřských školách.

■ Implementace RVP ZV

- září 2025 - možnost zahájení vzdělávání pro 1. a 6. ročník,
- září 2027 - povinnost zahájení vzdělávání pro 1. a 6. ročník,
- září 2031 - povinnost vzdělávání pro všechny ročníky,

BLIŽŠÍ INFORMACE NA [HTTPS://REVIZE.RVP.CZ/](https://revize.rvp.cz/)

